

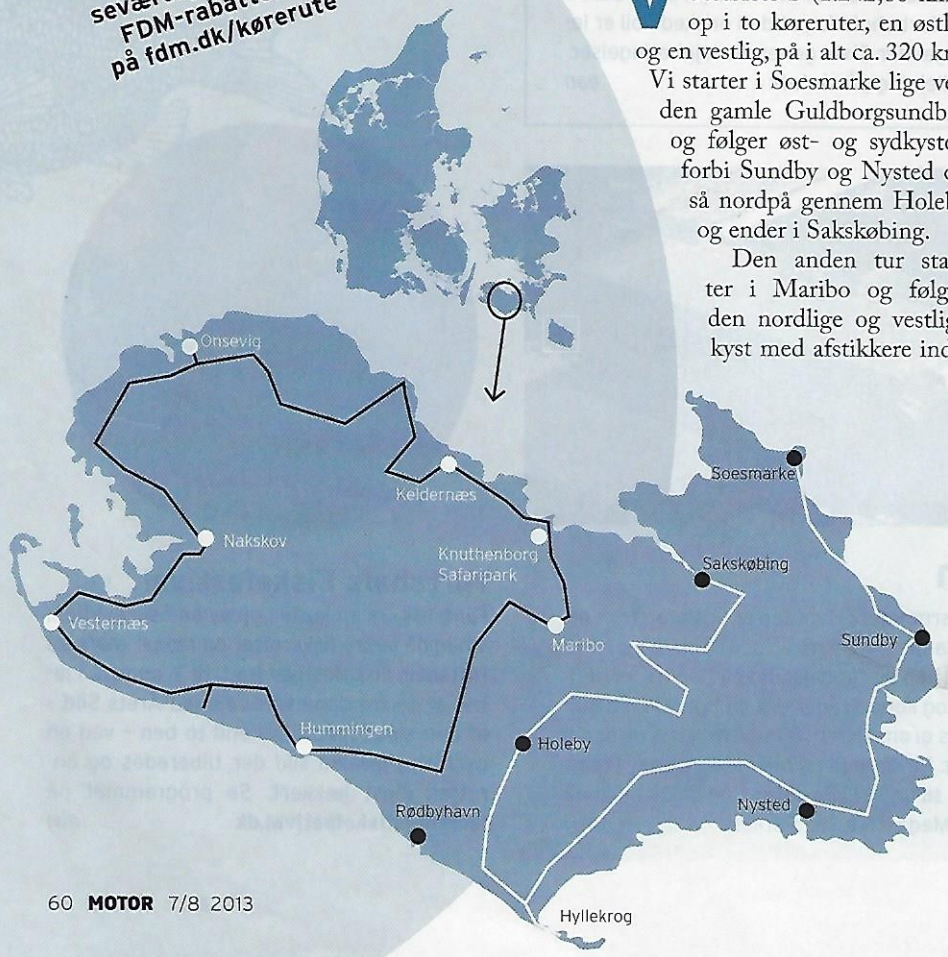
Lolland lokker

Grønne roemarker, skønne skove og smukke søer. Finurlige landeveje, historiske herregårde og gamle købstæder. Javist, men Lolland er også fremragende avl af grise, geder, køer og får, der kan skylles ned med lokalt fremstillet øl og vin. Og så kan man se hele kloden blive rystet af jordskælv og tsunamier

Af Frederik Valmin og Eric Andersen

DANMARK PÅ FIRE HJUL

Se mere om ruten, seværdighederne og FDM-rabatterne på fdm.dk/kørerute

Vi har delt Danmarks fjerdestørste ø (1.242,86 km²) op i to køreruter, en østlig og en vestlig, på i alt ca. 320 km. Vi starter i Soesmarke lige ved den gamle Guldborgsundbro og følger øst- og sydkysten forbi Sundby og Nysted og så nordpå gennem Holeby og ender i Sakskøbing.

Den anden tur starter i Maribo og følger den nordlige og vestlige kyst med afstikkere ind i landet. Vi gør holdt i Lollands hovedstad, Nakskov, og kører først langs sydkysten og siden nordpå retur til Maribo.

Motor brugte tre dage, men der er oplevelser nok til en dag eller to mere, hvis man vil dvæle lidt mere ved tingene.

Start i Soesmarke

Motor kommer nordfra, og straks ankommet til Lolland drejer vi sydpå ved Soesmarke og følger vejen til Majbølle med et kort pitstop for at se den stilfulde gamle hollændermølle Majbølle Mølle.

Videre gennem byen Hjelm mod Sundby, hvor Nykøbing Falster kun er en kort tur over broen på den anden side af sundet. Lige inden byen støder man på Middelaldercentret med arbejdende værksteder, drabelige krigsmaskiner og respektindgydende ridderturneringer.

Videre sydpå ad landevejen mod Nysted ligger den fine Fuglsang Herregaard med en flot park i engelsk stil. Det er også her, øjet falder på den arkitektoniske perle Fuglsang Kunstmuseum, som danner perfekte rammer for den permanente udstilling af dansk kunst fra slutningen af 1700-tallet frem til i dag og de skiftende udstillinger.

En kort tur videre sydpå til Frejlev og til højre. Stop evt. ved skamstøtten Skalkekorset, inden du kører gennem Frejlev Skov.

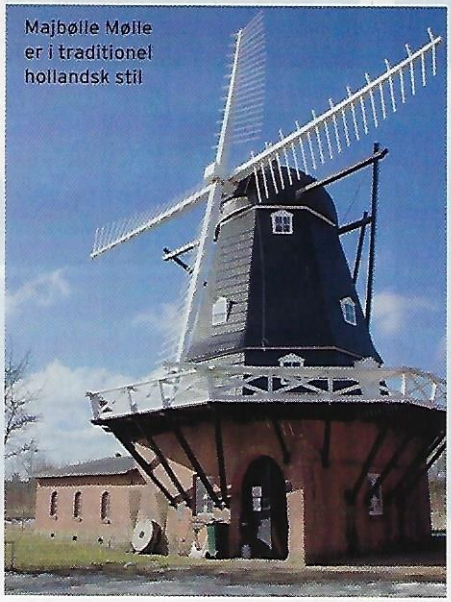

Hvem siger, at fladt er kedeligt? Lolland har masser af smuk natur

Foto: Ellen Blaser, Lolland-Falster Turistbureau

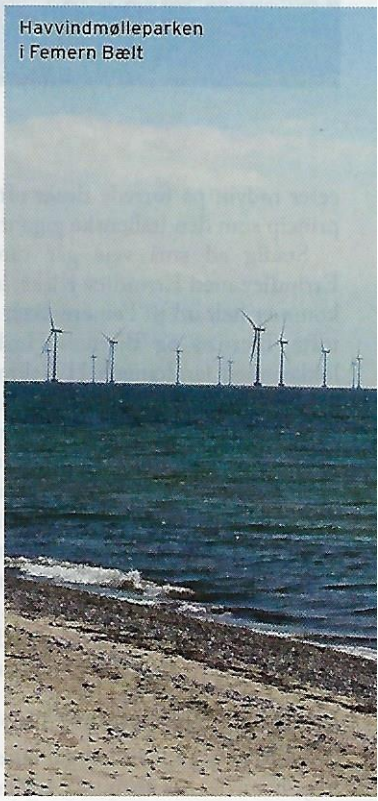
Det er som at rejse 600 år tilbage i tiden, når man besøger Middelaldercentret – og de kedede sig ikke dengang

Majbølle Mølle er i traditionel hollandsk stil

Aalholm Slot havde tidligere et veteranbilmuseum tilknyttet. I dag er en gårdbutik en stor attraktion

Havvindmølleparken i Femern Bælt

Parkér bilen, og gå på opdagelse i skoven med over 100 gravhøje, 13 stendysser og fem jættestuer. Kør det sidste stykke ud til Frejlev Enghave. For enden af vejen mødes du af Knækkerrygstenen, hvor sagnet siger, at en foged fik knækket ryggen af vrede bønder i 1533.

En gammel digter og et røgeri

Tilbage i Frejlev fortsætter vi sydpå ned til Vantore og så mod vest ind til den hyggelige gamle købstad Nysted. Her kan man f.eks. besøge digteren Emil Aarestrups hus, som lokale entusiaster lægger mange kræfter i.

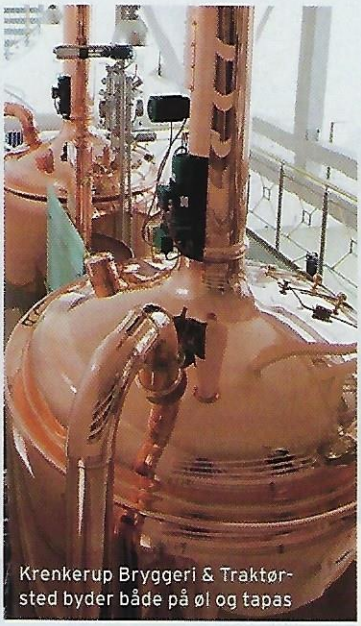
Kig også ind i smukke Nysted Kirke, og mangler du noget lækkert til middagen, er et besøg i Det Gamle Røgeri et godt bud. Motors udsendte kan sige god for den tørsaltede bacon og den fine skinke. Kør også en tur ned til havnen, der byder på et flot kig til Femern Bælt med havvindmøller og lige på den anden side af Nysted Nor det imponerende Aalholm Slot. Og skulle det blive sommer, kan man runde den fine Nysted Strand ved Skansen og få en svalende dukkert.

Herfra går det ad landevejen gennem Herritslev og Øster Ulslev og til højre og ad snoede veje gennem den lille by Øllebølle frem til Vester Ulslev. Besøg Vester Ulslev Vingård, hvor Preben Jørgensen produ- »

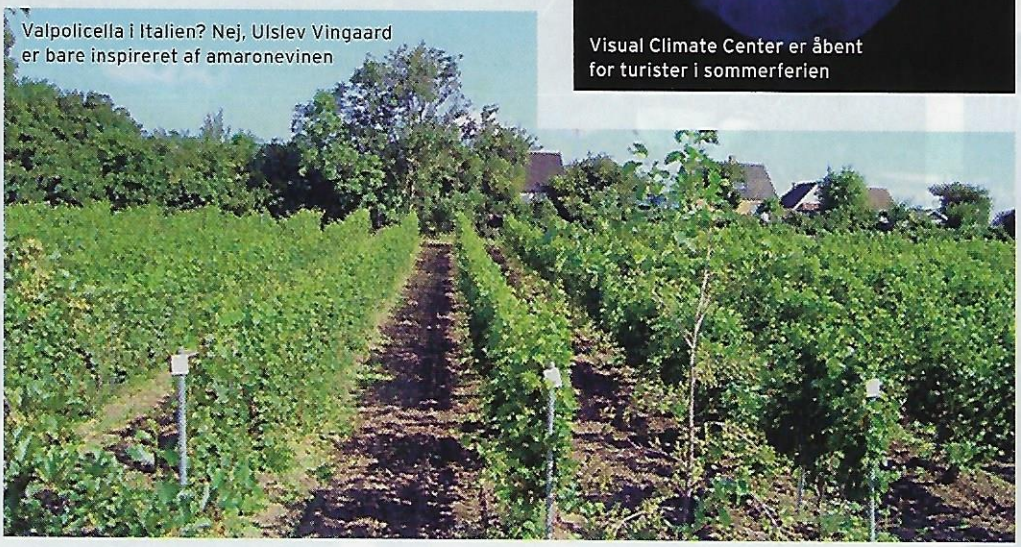

Lungholm Gods byder på spa- og wellness-ophold

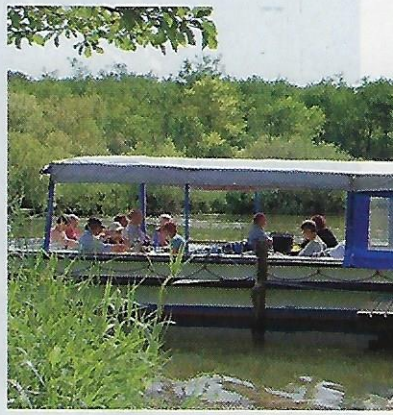
Visual Climate Center er åbent for turister i sommerferien

Krenkerup Bryggeri & Traktørsted byder både på øl og tapas

Valpolicella i Italien? Nej, Ulslev Vingaard er bare inspireret af amaronevinen

cerer rødvin på tørrede druer efter samme princip som den italienske gigant amarone.

Stadig ad små veje går turen nu til Errindlev med Errindlev Kirke, inden man kommer helt ud til Femern Bælt via Sjælstofte, Bjernæs og Bjernæs Husby. Bæltet lokker med landtangen Hyllekrog, der rager flere kilometer ud i havet. Stil bilen, og gå en tur ud til fyrtårnet, og nyd udsigten til den imponerende havvindmøllepark.

Fra kysten er det nordpå ind i landet til Bjernæs, via Hyldtofte, passere det storslåede Lungholm Gods og ankomme til Tågerup. Her finder vi Polakkasernen, som fortæller historien om de mange polske kvinder, der kom til Lolland i det forrige århundrede for at arbejde i roemarkerne.

Verden og Solsystemet i Holeby

Efter et besøg i fortiden går turen til Holeby, hvor det fascinerende Visual Climate Center kalder. Her finder man Danmarks eneste Science On a Sphere, en globe, der i levende billeder og meget overbevisende viser bl.a. atmosfæren, oceanerne, kontinenter, Månen og Solsystemet. Se f.eks. følgerne af en tsunami, flytrafikken på et enkelt døgn, datatrafikken på Facebook eller konsekvenserne af den globale opvarmning. På verdensplan er der 87 Science On a Spheres. De fem ligger i Europa i bl.a. Paris, London og så Holeby.

Ad små, snoede veje via Krønge går det atter nordpå frem til Søholt Park, hvor man kan strække ben i det smukke parkanlæg. Videre gennem den skønne Storskoven, der giver et kig til søerne i Naturpark Maribosøerne, og via Engestofte Gods og Kirke til Krenkerup Gods og Krenkerup Bryggeri & Traktørsted. Her kan man nyde en (lille) velskænket hjemmebrygget øl og lidt tapas.

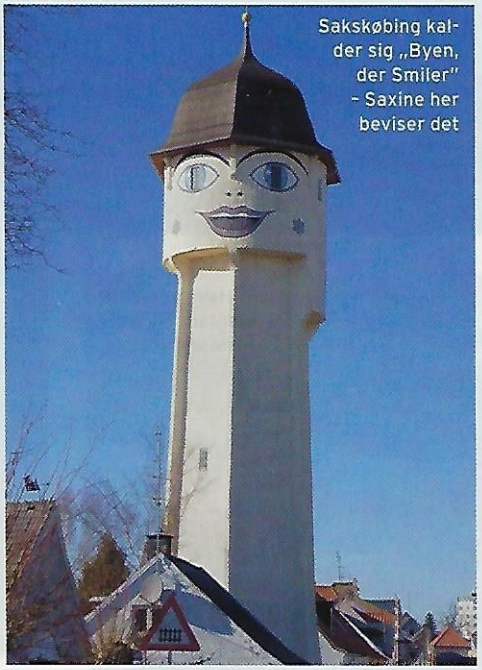
Herfra er der kun få kilometer frem til den smilende købstad Sakskøbing, der er slutdestinationen på første del af turen. Byen ligger smukt placeret i bunden af Sakskøbing Fjord, og dens historie går tilbage til 1200-tallet. Parkér på torvet, og gå en tur i den hyggelige by, der bl.a. er kendt for sin frugtfestival, der afholdes hvert år i september. Den lille sult kan stilles hos Tenna i grillboden på torvet. Hun serverer som den eneste pølsebod i verden en ægte Claus Meyer-pølse, og den er go'.

Domkirke, rovdyr og urter

Næste tur starter i Maribo, midt i fager bakket natur med dens tre skønne søer som nabo. Byens historie går tilbage til etableringen af birgittinerklosteret og domkirken i 1400-tallet, og den er i dag en moderne og livlig handelsby. Så indled turen med en spadseretur hen til den imponerende dom-

Nyd en Meyer-pølse i Tennas grillbod i Sakskøbing

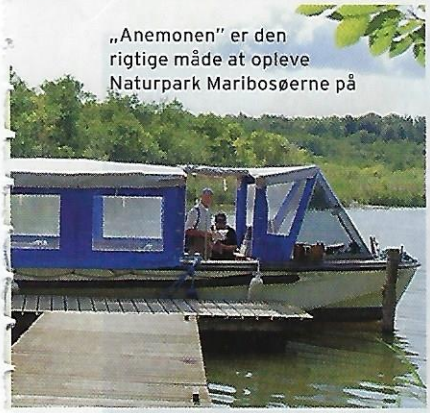
Sakskøbing kalder sig „Byen, der Smiler" - Saxine her beviser det

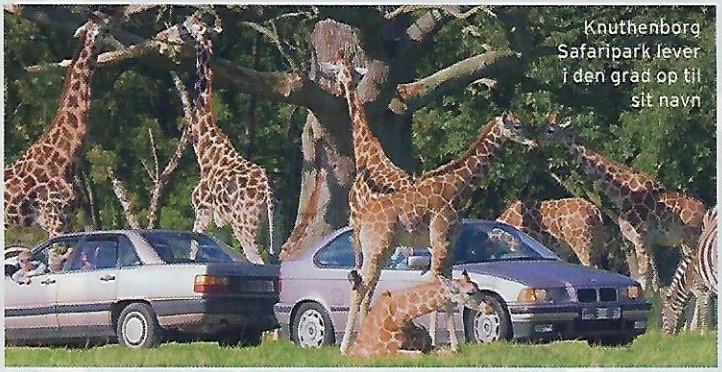
Det er enkelt: Maribos gamle rådhus er fra 1856 - og det ligger på torvet, der hedder Torvet

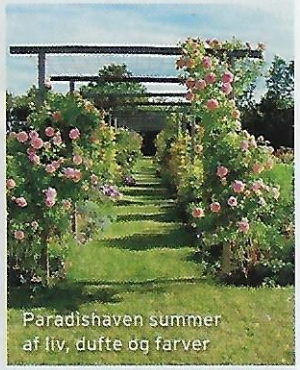
Du kan roligt klappe gederne på besøgs- og produktionsgården Knuthenlund - de er økologiske

„Anemonen" er den rigtige måde at opleve Naturpark Maribosøerne på

Knuthenborg Safaripark lever i den grad op til sit navn

Paradishaven summer af liv, dufte og farver

kirke med dens billedskønne placering lige ved Søndersø. Lige ved siden af ligger ruinerne af det gamle kloster. Andre besøg kan være Frilandsmuseet, Minibyen i Maribo og lidt uden for byen den kønne park Bangs Have og ikke mindst Naturpark Maribosøerne. Overvej en sejltur rundt med turbåden Anemonen.

Fra Maribo går det nordpå til Knuthenborg Safaripark, der med sin skønne herregårdspark, mange vilde dyr og aktiviteter snildt kan underholde hele familien i timevis. Efter store katte og giraffer går turen til Bandholm med en gemytlig havnestemning og fine gule bindingsværkshuse. Tag evt. en tur/retur til Maribo med veterantoget på Museumsbanen eller et dyp i bølgen blå fra Bandholm Badeanstalt eller fra stranden.

Videre langs Lollands nordkyst på hovedvejen til Keldernæs og til venstre og ad små veje kommer man frem til den økologiske besøgs- og produktionsgård Knuthenlund med dens væld af økologisk avlede dyr, mælk, oste og ikke mindst krydderurter.

Den fuldkomne fisker

Næste stop på køreturen er landsbyen Halsted, som nås på snoede småveje via Vesterborg. Hold en lille pause, og gå en tur i den nette park ved Halsted Kloster, og tag et kig ind i klosterkirken.

Herefter er det atter nordpå gennem „De Lollandske Alper" frem til herregården Pederstrup, der huser Reventlow-Museet. Lige ved parkeringspladsen i den tidligere stutteristald finder man „Herregård & Landskab", der enkelt, men fint fortæller historien om herregårdenes betydning for Lollands historie.

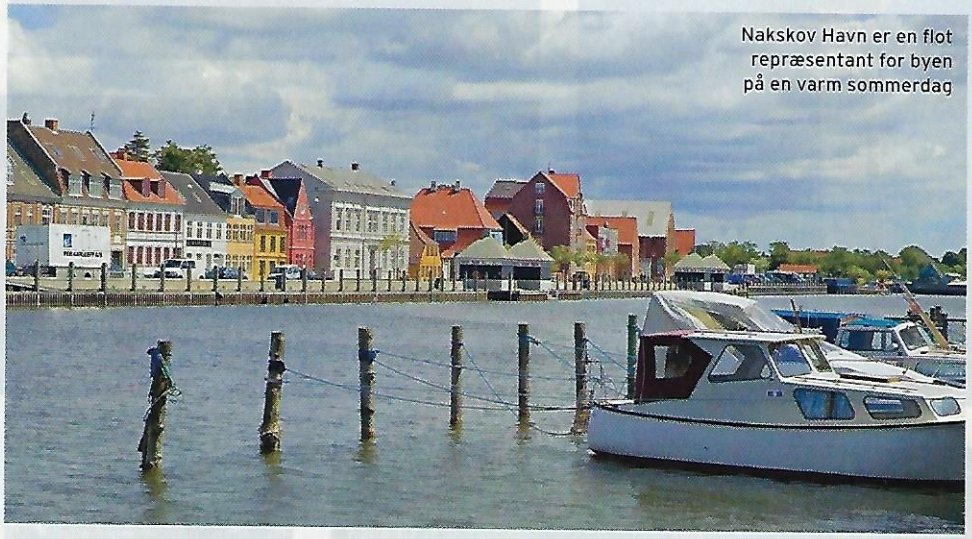
Inden du besøger selve herregården med udstillingen om statsminister C.D.F. Reventlows liv og virke (1748-1827), så gå en tur gennem den flotte park, som flere og flere kunstnere sætter deres levende præg på.

Stadig nordpå krydser vi nu hovedvejen til Nakskov i Horslunde og frem til Utterslev, hvor Paradishaven inviterer med et væld af planter og blomster.

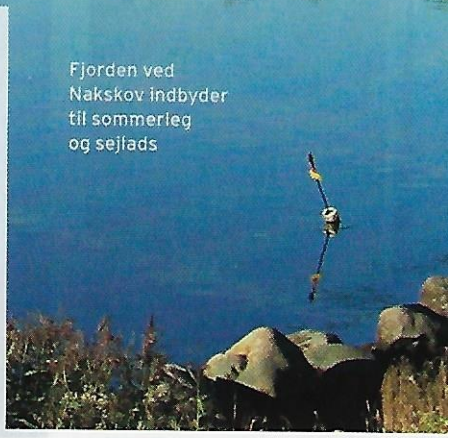
Mæt af park og planter drager vi videre til Vindeby, drejer af til højre og kører ud til den fine, lille gamle fiskerihavn Onsevig Havn. Hold en pause, og tag en dukkert ved stranden lige ved siden af havnen, eller besøg det lillebitte, ubemandede Onsevig Museum, der beretter om livets gang for fiskerne i gamle dage.

På tilbagevejen til Vindeby er det oplagt at holde en spisepause på restaurant Den Fuldkomne Fisker ved Onsevig Camping (bestil bord hjemmefra), og falder man for vinmenuen, kan man heldigvis overnatte. Her serverer Hanne og Carl fremragen-

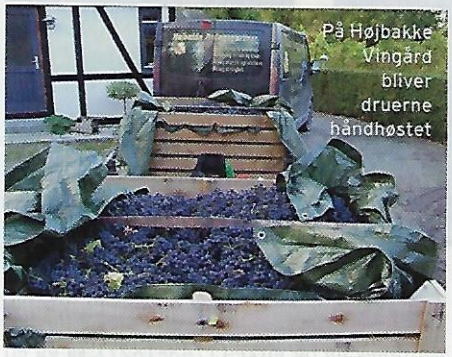

Nakskov Havn er en flot repræsentant for byen på en varm sommerdag

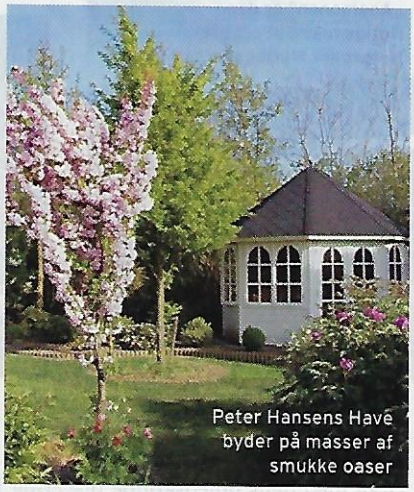
Fjorden ved Nakskov indbyder til sommerleg og sejlads

På Højbakke Vingård bliver druerne håndhøstet

Den Gamle Digegaard nær diget vedz Femern Bælt er et stop værd

Peter Hansens Have byder på masser af smukke oaser

de måltider med fokus på lokale råvarer og et overraskende strejf af Marokko.

Danmarks længste badebro

Tilbage i Vindeby ligger den meget velholdte hollandske vindmølle Vindeby Mølle, som næsten også fortjener en visit. Videre forbi Roløkke, hvor man kan få en lille tur til Asien ved at besøge den dekorative Købelevhave. Er kvoten for anlagt natur ikke brugt op, kan næste stop være Naturcenter Frederiksdal med parken anlagt i senbarok rokokostil.

Herfra går turen via Skovstræde og Sandby ind mod Lollands største by, Nakskov, i bunden af den smukke Nakskov Fjord. Den er med sine 10 øer den ørigeste i Danmark, og snyd ikke dig selv for en storslået sejltur med postbåden Vesta – vær ikke bekymret for regn eller slud, for posten skal jo med ud.

Nakskov er en gammel købstad fra 1200-tallet, som med sine snoede stræder og gamle huse på smukkeste vis har bevaret sin middelalderlige stemning. I forrige århundrede havde ikke mindst skibsværftet stor betydning for byen. I dag er det havnen og sukkerfabrikken.

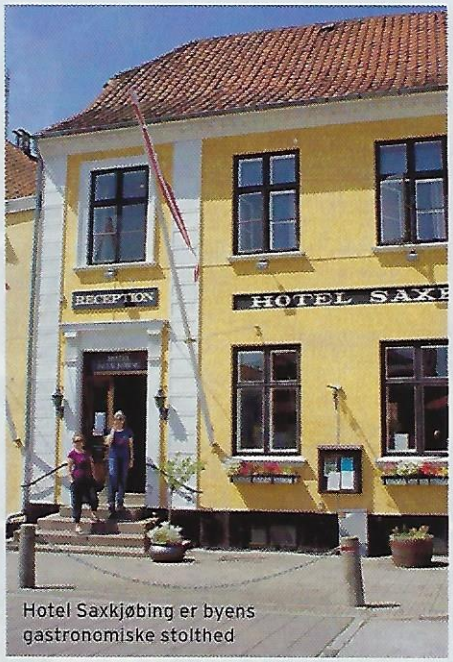
Parkér bilen på Axeltorv i centrum, hvorfra der ikke er langt til Sankt Nikolai Kirke, der også går tilbage fra 1200-tallet. Tæt på finder du desuden byens vandtårn.

Fra centrum af byen er der ikke langt ned til Nakskov Havn – spadsér en tur langs kajerne, og følg med i det travle havneliv. Besøg også Nakskov Skibs- og Søfartsmuseum, som gennem skibsmodeller, maritime og finurlige genstande og billeder giver et fascinerende indblik i byens søfartshistorie. Glem heller ikke Danmarks Sukkermuseum, som viser historien om sukkerproduktionens betydning for hele Lolland.

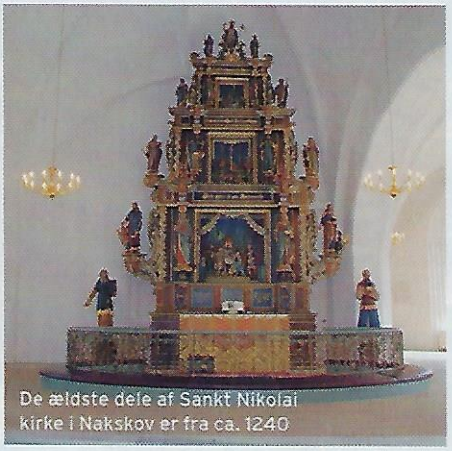
Har byvandringen givet appetit på lidt havluft og en forfriskende dukkert, kan Hestehovedet Strand lige uden for byen bryste sig af Danmarks længste badebro – så er der god tid til at tage mod til sig inden gyset.

Stegte ål og en engelsk have

Næste stop efter Nakskov og med endnu en mulighed for et dyp i det våde element er Albuen Strand. Den ligger lige ved siden af den seks km lange sandtange Albuen mellem fjorden og Femern Bælt, hvor en

Hotel Saxkjøbing er byens gastronomiske stolthed

De ældste dele af Sankt Nikolai kirke i Nakskov er fra ca. 1240

Under garnituren ligger 40 gram kød, hævdes det

Hestehovedet Strand uden for Nakskov har landets længste badebro

tur helt ud til spidsen i det betagende naturområde er en livsalig oplevelse.

Ør af hav og strand går turen videre gennem Ydø til Vesternæs. Her ligger en anden af Lollands vingårde, Højbakke Vingård Besøgssted, hvor man kan få en rundvisning og købe vin. Lige ved siden af har du Peter Hansens Have, hvor man nærmest føler sig hensat til en engelsk have, som de mange fornemme anlæg er inspireret af. Nogle få kilometer videre i Kappel kan du gøre et holdt ved den fint bevarede Kappel Stubmølle, som er bygget i 1700-tallet.

Herfra går ruten gennem fladt landbrugsland, hvor man evt. kan gøre en afstikker ud til kysten og en af de mange strande, inden man kommer til Dannemare og kort efter drejer til højre og kører ud til Hummingen. Her, lige ved diget ud til Femern Bælt, vil det være et passende sted at holde en pause og indtage et måltid på den idylliske restaurant Den Gamle Digegaard, der altid er god for en gang stegt ål.

Så er det glad og mæt langs diget frem til Kramnitse, hvor vi atter drejer ind i landet og kører nordpå frem til Landø. Her kan man vælge at dreje fra og køre til Rødby og videre herfra til vandlandet Lalandia, som altid er en sikker vinder for børn og andre vandplaskere. Ellers fortsæt videre gennem Gerringe, Viet og Vester Tirsted, måske med et lille ophold på herregården Kristianssæde og den smukke park og skov.

Turens sidste strækning går via Langet og Østofte tilbage til Maribo, hvor turen ender, og Lolland er kørt og gjort. ■

Spis og sov godt

Hotel Saxkjøbing

Man kommer selvfølgelig ikke uden om Claus Meyers Hotel Saxkjøbing, når man er i Sakskøbing. Det er en lille gastronomisk perle, som Motors udsendte tidligere har nydt højlydt. Denne gang trak en „Nordisk Carpaccio" af limousinekvæg noget ned. Køkkenet hævder, at der var 40 gram kød under bjerget af skvalderkål og syltet korn ... Motors udsendte og medsendte tipper på det halve. Hovedretten „Umami" med kalvekæber og spæde urter var fin, fraset en fersk grov kartoffelmos, der skreg på kærlighed og krydderier. Til gengæld var der masser af det hele i triflien af rabarber med hjemmebagte makroner, sukkerristet rugbrød og vaniljecreme.

Forretter fra 45 kr. og hovedretter fra 145 kr. Dagens ret: 95 kr. inkl. en lille øl.

Overnatning fra små 700 kr. Familieværelse med tre senge: 1.150 kr.

Den Fuldkomne Fisker

Ikke langt fra at være den fuldkomne frokost med gravad torsk i fennikel på rødbedesalat med perlebyg, cremefraiche, peberrod, kartoffel/purløgsfrikadeller med stenbiderrogn og cremefraiche, røget vildand på fennikel/pære/chilisalat ... Her bliver der kræset og krydret med kærlig hånd.

Landmenu fra Nordvestlolland, 275 kr. og 330 kr. med økooste, kage og kaffe. Og ellers menuer efter ønske.

Overnatning i hytte (4 personer): 400 kr. I dobbeltværelse: 350 kr.

Den Gamle Digegaard

Masser af stemning, charme og god mad, der er til at betale. Vi valgte en frokosttallerken med stegt ål, sild, rødspætteroulade med rejer, bøf og ost og gik mætte derfra med brede smil på læben.

Frokosttallerkener fra 165 kr. Smørrebrød fra 68 kr.

Overnatningspakke i dobbeltværelse med bl.a. toretters aftenmenu og morgenmad: 595 kr. pr. person.

Hotel Skovridergaarden

Nakskovs snart gamle stolthed kan endnu. Lidt uden for byen, men dejlig mad og fornuftige priser. Dagens ret fra 100 kr. Forretter fra 78 kr. (rejecocktail), hovedretter fra 148 kr. (pulled pork-burger).

Overnatning fra 725 kr.